

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ у січні–вересні 2021 року

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Чисельність наявного населення Сумської області, за оцінкою, на 1 жовтня 2021р. становила 1041,7 тис. осіб.

З початку року чисельність населення зменшилася на 11792 особи. Природний рух населення у січні–вересні 2021р. характеризувався суттєвим перевищенням числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 29 живонароджених. Упродовж січня–вересня 2021р. в області народилося 4064 немовляти; померло у 3,6 раза більше (14180 осіб). Серед причин смерті населення найбільше становлять хвороби системи кровообігу, від яких померло 8970 осіб, новоутворення – 1703 особи, від коронавірусної хвороби COVID-19 померло 991 особа.

ОПЛАТА ЖКП

Населенням області у вересні 2021р. за житлово-комунальні послуги сплачено 287,6 млн.грн (включаючи погашення боргів попередніх періодів), що становить 105,2% нарахованих за цей період сум.

На кінець вересня 2021р. заборгованість населення зі сплати за постачання та розподіл природного газу становила 379,5 млн.грн, за постачання теплової енергії та гарячої води – 317,1 млн.грн, за постачання та розподіл електричної енергії – 113,1 млн.грн, за управління багатоквартирним будинком – 104,1 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 98,8 млн.грн, за надання послуг із вивезення побутових відходів – 29,9 млн.грн.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У вересні 2021р. нарахована середньомісячна заробітна плата штатного працівника на підприємствах Сумщини склала 11966 грн (в цілому по Україні – 14239 грн).

Порівняно з вереснем 2020р. розмір середньої зарплати в області збільшився на 17,7%; реальна зарплата (з урахуванням змін споживчих цін на товари і послуги та рівня податків) зросла на 5,6%.

Традиційною для економіки є галузева диференціація зарплат. У вересні 2021р. найбільша середня заробітна плата спостерігалася у державному управлінні й обороні, обов'язковому соціальному страхуванні – 15674 грн; сільському, лісовому та рибному господарстві – 13903 грн; промисловості – 13490 грн; фінансовій та страховій діяльності – 13290 грн. Водночас найменшими були нарахування працівникам сфери тимчасового розміщування й організації харчування – 7142 грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати на активних підприємствах упродовж вересня 2021р. збільшилася на 0,2%, або на 0,8 млн.грн і на 1 жовтня 2021р. становила 318,8 млн.грн. Найбільшими боржниками залишаються АТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», яке винне своїм працівникам 224,5 млн.грн, КП Шосткинський казенний завод «Зірка» (борг 47,7 млн.грн), ДП «Завод обважнених бурильних та ведучих труб» (борг 22,7 млн.грн).

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібною торгівлю у січні–вересні 2021р. становив 19550,6 млн.грн, що у порівнянних цінах на 11,4% більше обсягу січня–вересня 2020р. У вересні 2021р. порівняно з попереднім місяцем оборот зменшився на 5,0%, порівняно із вереснем 2020р. збільшився на 6,7%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля у січні–вересні 2021р. становив 12007,2 млн.грн. Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту проти січня–вересня 2020р. склав 111,0%. У вересні 2021р. роздрібний товарооборот становив 1424,8 млн.грн, що на 5,0% менше обсягу попереднього місяця і на 6,3% перевищує показник вересня 2020р.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Обсяг продукції сільського господарства за січень–вересень 2021р. в усіх категоріях господарств (у постійних цінах 2016р.) склав, за розрахунками, 11809,0 млн.грн. Виробництво валової продукції проти січня–вересня 2020р. зменшилося на 23,0%.

Обсяг виробництва продукції рослинництва у січні–вересні 2021р. порівняно з відповідним періодом 2020р. зменшився порівняно з відповідним періодом 2020р. на 27,7%.

Виробництво основних видів продукції тваринництва характеризується такими даними: обсяги виробництва м'яса (реалізація на забій у живій масі) склали 43,5 тис.т, молока – 290,2 тис.т, яєць – 290,6 млн.шт.

Упродовж січня–вересня 2021р. у порівнянні з відповідним періодом минулого року середній надій молока від однієї корови збільшився на 554 кг (на 12,9%) і становив 4847 кг.

Також підприємства збільшили кількість поголів'я птиці свійської – на 23,6%, великої рогатої худоби – на 18,2%, свиней – на 4,2%. Відтак станом на 1 жовтня 2021р. кількість великої рогатої худоби в області за розрахунками склала 132,6 тис.голів, свиней – 101,4 тис.голів, овець та кіз – 37,9 тис.голів, птиці свійської – 5605,9 тис.голів.

Обсяги реалізації підприємствами основних видів аграрної продукції у січні–вересні 2021р. характеризуються такими даними: культури зернові та зернобобові – 1550,9 тис.т, насіння соняшнику – 284,1 тис.т, боби сої – 52,0 тис.т, тварини сільськогосподарські – 12,8 тис.т, молоко 109,3 тис.т.

Порівняно з січнем–вереснем минулого року загальний обсяг продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, збільшився на 38,1%.

Слід відмітити, що частка продукції рослинництва у загальній вартості реалізованої продукції склала 90,2%, тваринництва – 9,8%.

У січні–вересні поточного року на Сумщині склалися наступні середні ціни реалізації основних видів продукції сільського господарства: культури зернові та зернобобові – 6185,7 грн за т, насіння соняшнику – 17584,7 грн за т, тварини сільськогосподарські живі – 35666,3 грн за т, молоко сире – 9855,1 грн за т. Порівняно з січнем–вереснем 2020р. середні ціни на продукцію рослинництва збільшилися на 53,0%, на продукцію тваринництва – на 20,5%.

ЕНЕРГЕТИКА

У вересні 2021р. суб'єктами господарювання (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) через мережу автозаправних станцій (АЗС) та автомобільних газонаповнювальних компресорних станцій (АГНКС), яка налічує 161 АЗС (з них 6 – АГНКС), було продано світлих нафтопродуктів та газу на загальну суму 400,1 млн.грн.

Бензину моторного реалізовано 4,0 тис.т, пропану і бутану скрапленого – 3,5 тис.т, дизпалива – 3,8 тис.т, газу природного скрапленого (метан) – 0,2 тис.т. У порівнянні з вереснем 2020р. продаж бензину та дизпалива збільшився відповідно на 12,1% та 4,5%, газу природного – зменшився майже наполовину.

ПРОМИСЛОВІТЬ

У вересні 2021р. порівняно з попереднім місяцем та вереснем 2020р. індекси промислової продукції становили відповідно 105,1% та 109,6%. За підсумками січня–вересня 2021р. індекс промислової продукції склав 100,0%.

Проти відповідного періоду минулого року зафіксовано зростання випуску продукції: у металургійному виробництві – на 26,4%; у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 15,4%; у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 7,5%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – на 3,2%

У той же час, не досягнуто рівня січня–вересня минулого року у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, де індекс промислової продукції склав 89,5%; у машинобудуванні – 92,6%; у виробництві харчових продуктів і напоїв – 97,3%.

У січні–вересні 2021р. підприємствами області реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 42037,3 млн.грн.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

За січень–вересень 2021р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 4851,6 млн.грн капітальних інвестицій, що на 24,1% більше, ніж у січні–вересні 2020р. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств.

Найвагоміша частка капітальних інвестицій (98,5% загального обсягу) спрямована в матеріальні активи, з яких в машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби вкладено 59,4% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 34,8%. У нематеріальні активи вкладено 1,5% загального обсягу капітальних інвестицій.

Підприємствами сільського, лісового та рибного господарства вкладено 40,8% усіх інвестицій, підприємствами промисловості – 28,1%, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування – 10,1%; будівництва – 7,4%; оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 5,1%.

Капітальні інвестиції у житлове будівництво склали 312,8 млн.грн, що на 16,8% менше обсягу січня–вересня 2020р.

БУДІВНИЦТВО

У січні–вересні 2021р. підприємствами області вироблено будівельної продукції (виконано будівельних робіт) на суму 1127,2 млн.грн, що становить 86,4% порівняно з січнем–вереснем 2020р.

Щодо будівництва житлових і нежитлових будівель, то воно скоротилося на 24,4%. Водночас будівництво інженерних споруд зросло на 9,3%.

Нове будівництво склало 38,6% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, решта – ремонт, реконструкція та технічне переоснащення.

У січні–вересні 2021р. в області прийнято в експлуатацію 89,1 тис.м² загальної площі житлових будівель, що в 2,1 раза більше порівняно з січнем–вереснем 2020р.

ТРАНСПОРТ

У січні–вересні 2021р. загальний обсяг перевезених (відправлених) вантажів склав 4550,4 тис.т., що на 3,4% більше обсягу відповідного періоду минулого року. Вантажообіг скоротився на 3,0% і становив 4975,8 млн.ткм.

Усіма видами пасажирського транспорту перевезено 42525,6 тис. пасажирів, що на 4,9% менше порівняно з січнем–вереснем 2020р.

Пасажирообіг становив 772,4 млн.пас.км, що на 6,0% більше, ніж у січні–вересні 2020р. Скорочення спостерігалось по автомобільному транспорту.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Упродовж 9 місяців 2021р. Сумщина експортувала товарів на суму 727,4 млн.дол. США, обсяги імпорту склали 617,3 млн.дол. США. Відтак маємо позитивне сальдо 110,1 млн.дол. США.

Зовнішня торгівля здійснювалася з партнерами зі 124 країн світу. Найбільші поставки товарів були направлені до Європейського Союзу, а також Китаю, Білорусі та Німеччини.

Щодо товарної структури експорту, то найбільше Сумщина експортувала продукти рослинного походження; готові харчові продукти; механічні та електричні машини; недорогочінні метали та вироби з них; полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них; деревину і вироби з деревини.

Основу імпорту товарів складали готові харчові продукт, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, механічні та електричні машини, недорогочінні метали та вироби з них, полімерні матеріали; пластмаси та вироби з них, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, текстильні матеріали та текстильні вироби.

Щодо послуг, то у січні–вересні 2021р. експорт послуг становив 22,5 млн.дол. США, імпорт – 19,8 млн.дол. Порівняно з відповідним періодом попереднього року експорт послуг збільшився на 18,1% (на 3,4 млн.дол.), імпорт – на 14,7% (на 2,5 млн.дол.). Позитивне сальдо становило 2,7 млн.дол. (у січні–вересні 2020р. також позитивне – 1,8 млн.дол.).

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін по області у вересні 2021р. відносно серпня 2021р. становив 101,1%, з початку року (база – грудень 2020р.) – 107,5%.

На споживчому ринку області у вересні 2021р. порівняно з серпнем 2021р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої збільшилися на 1,2%. Найбільше подорожчали яйця (на 12,0%). На 8,0–1,0% зросли ціни на овочі, сало, м'ясо та м'ясопродукти, рис, молоко, масло. Водночас на 5,9% подешевшали фрукти, на 4,4% – олія соняшникова, на 3,3% – цукор. Індекс споживчих цін на безалкогольні напої склав 99,4%. Алкогольні напої та тютюнові вироби стали дорожчими на 0,8%, з них алкогольні напої – на 0,9%, тютюнові вироби – на 0,7%. Одяг і взуття подорожчали на 6,3%. Ціни (тарифи) на транспорт збільшилися на 0,1%.

З початку року (база – грудень 2020р.) індекс цін на продукти харчування та безалкогольні напої склав 110,8%. Серед продуктів харчування найбільше – на 55,0% і 51,2% відповідно – збільшилися ціни на капусту і коренеплоди (цибулю, буряк, моркву). На 36,3% подорожчав цукор, на 31,2% – олія соняшникова, на 22,9% – кондитерські вироби з борошна, на 18,8% – фрукти, на 15,1% – м'ясо та м'ясопродукти, на 14,7% – риба та продукти з риби, на 12,6% – рис, на 10,9% – продукти переробки зернових (крупки та борошно), на 9,3% – хліб. Ціни на алкогольні напої, тютюнові вироби в цілому збільшилися на 7,7%, а саме: тютюнові вироби – на 13,1%, алкогольні напої – на 3,0%.

Загальний індекс цін (тарифів) на товари та послуги, пов'язані з утриманням та обслуговуванням житла, склав 107,4%. Відмітимо, що упродовж дев'яти місяців відбулося зростання тарифів на водовідведення та водопостачання – на 74,5% та 54,8% – відповідно, електроенергію – на 36,6%.

Примітка. Інформація може доповнюватися актуальними статистичними даними після завершення їх розробки відповідно до Плану державних статистичних спостережень.